

Suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikkö
Oppilasasioiden asiantuntija
Jemina Sirviö

LAUSUNTO: Ruotsin kielikylpyopetuksen oppilasvalintaperusteiden muuttaminen

Haukilahden koulun henkilökunta on tutustunut Suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikön laatimaan ehdotukseen ruotsin kielikylpyopetuksen oppilasvalintaperusteiden muuttamisesta. Annamme lausuntomme seuraavasti:

Pidämme esitettyjä muutosehdotuksia kokonaisuutena selkeyttävinä, tarkoituksenmukaisina ja ruotsin kielikylpyopetuksen jatkumoa tukevinä. Kannatamme Suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikön esitystä valita **vaihtoehto 1** kaikissa lausuntopyynnössä esitetyissä kohdissa (oppilasvalinta 1. luokalle, 7. luokalle sekä vuosiluokille 2–6 ja 8–9), koska se:

- selkeyttää ja yhtenäistää oppilasvalintaperusteita
- huomioi sisarusperusteen yhdenmukaisella tavalla suhteessa muihin Espoossa tarjottaviin painotuksiin
- tukee kielikylpyopetuksen pedagogista kokonaisuutta ja jatkumoa
- mahdollistaa joustavat siirtymät Espooseen muuttavien oppilaiden osalta

Huomio aiemmasta arvosanaperusteisesta valintakäytännöstä 7. luokalle

Aiemmin 7. luokan kielikylpyluokan valintatilanteissa oppilaiden keskinäinen järjestys ratkaistiin suomen ja ruotsin kielen arvosanojen perusteella. Käytännöllä oli kannustava vaikutus ruotsin opiskeluun 6. luokalla, mutta se saattoi myös lisätä yksittäisten oppilaiden painetta ja asettaa heidät eriarvoiseen asemaan. Arvosanoihin perustuva vertailu ei ole täysin yhdenvertaista, sillä arviointi sisältää opettajakohtaista harkintaa eikä siksi tarjoa kaikissa tapauksissa vertailukelpoista perustaa valinnalle. Tästä syystä emme esitä kyseisen aiemman käytännön palauttamista, vaikka sillä oli aikanaan myös myönteisiä vaikutuksia 7.–9. luokkien opintojen sujumiseen.

Täsmennystarve: Suomen kielen osaamisen varmistaminen oppilasvalinnassa

Haluamme tuoda esiin täsmennystarpeen, joka koskee erityisesti 7. luokan valintaperusteita, mutta joka on tärkeää huomioida myös oppilasvalinnassa vuosiluokille 2–6 ja 8–9. Lausuntopyynnön esityksissä ruotsinkielisestä opetuksesta siirtyviltä hakijoilta ei edellytetä suomen kielen taidon osoittamista. Tämä voi johtaa tilanteisiin, joissa oppilas valikoituu suomenkielisen perusopetuksen piiriin kuuluvaan ruotsin kielikylpyopetukseen ilman riittäviä valmiuksia opiskella suomeksi.

Vaikka tilanne on oletettavasti harvinainen poikkeus, sen huomioiminen vahvistaisi oppilasvalintaperusteiden johdonmukaisuutta ja yhdenmukaisuutta kaksikielisen opetuksen käytäntöjen kanssa.

Esimerkkitapaus

Perhe muuttaa Suomeen Ruotsista juuri ennen 7. luokan alkua, ja oppilas on käynyt koulua ainoastaan ruotsinkielisessä opetuksessa. Oppilaalla ei ole suomen kielen taitoa, mutta hän täyttäisi esitetyt valintaperusteet ilman suomen kielen osaamisen arviointia. Tällöin oppilas sijoittuisi suomenkielisen perusopetuksen piiriin ilman edellytyksiä seurata opetusta, mikä voi johtaa välittömään oppimisvajeeseen ja merkittävään tuen tarpeeseen jo koulunkäynnin alkaessa.

Täsmennysehdotus

Ehdotamme, että valintaperusteisiin lisätään vaatimus suomen kielen taidon osoittamisesta niiltä hakijoilta, joilla ei ole suomenkielisen perusopetuksen opintotaustaa. Suomen kielen taito voidaan todentaa joko aiemmalla arvioinnilla, opinnoilla tai tarvittaessa lyhyellä erillisellä kokeella. Katsomme tarkoituksenmukaiseksi, että tämä periaate huomioidaan sekä 7. luokan että vuosiluokkien 2–6 ja 8–9 oppilasvalintaperusteissa, jotta kaikille siirtyville oppilaille voidaan varmistaa riittävät edellytykset osallistua opetukseen ja mahdollinen tuki voidaan suunnitella ennakoivasti.

Haukilahden koulun henkilökunta kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja pitää tärkeänä, että ruotsin kielikylpyopetuksen oppilasvalintaperusteet tukevat oppilaiden yhdenvertaisia oppimisedellytyksiä, sujuvaa koulupolkua sekä opetuksen laadukasta toteutumista.

Espoossa 28.10.2025

Kunnioittavasti,

Haukilahden koulun henkilöstö

Espoo

Lausunto perustuu seuraaviin asiakirjoihin:

LAUSUNTOPYYNTÖ: Ruotsin kielikylpyopetuksen oppilasvalintaperusteiden muuttaminen (21.10.2025)

Liite 1: Valtuustoaloitteen johdosta annettu lausunto ja valtuuston päätös

Liite 2: Valtuustoaloitteen johdosta annetun lausunnon oheismateriaali

Liite 3: Nykyisten ja uusien (ehdotettavien) oppilasvalintaperusteiden vertailu